

KARSZT-ÉS BARLANGKUTATÁSI TÁJÉKOZTATÓ

1969

2

A MAGYAR KARSZT- ÉS BARLANGKUTATÓ TÁRSULAT KÖRLEVELE

MEGHIVÓ A TÁRSULAT RENDEZVÉNYEIRE

A társulati előadótuléseket az ELTE Földrajzi Tanszékének
Lóczy termében tartjuk
(Bp. VIII., Kun Béla tér 2. I. em.)

1969. márci-
us 26.
18 óra	Szentes György tudományos munkatárs:
Vulkáni kőzetekben kialakult barlangok
(diavetítéssel)
április 9.
18 óra	Kovács Györgyné Putz Gizella:
A Baradlában végzett kutatások újabb eredményei
április 23.
18 óra	Kókai András, Madarasi András és Váci Gyula
geológiai technikai hallgatók:
A budai hévforrások barlangjai (diavetítéssel)

A hivatalos órákat a fenti előadások napjai helyett március 27-én, április 10-én és április 24-én -csütörtöki napokon du. 5-8 óráig tartja a Titkárság a Társulat helyiségében. (Budapest VI., Gorkij fasor 46-48.)

BARLANGKLIMATOLÓGIAI ANKÉT

A Magyar Balneoklimatológiai Egyesület, a Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat és a Magyar Meteorológiai Társaság közös rendezésében.

Az ankét helye: Lukács épület, ORFI Klubhelyisége
(Budapest II., Frankel Leó ut 25-29.)

március 29.
9 óra | Az ankét I. része:
Dr. Frank Miklós kandidátus: Elnöki megnyitó
Dr. Kérdő István kandidátus:
Egészségügyi szempontból végzett barlangklimatológiai
vizsgálatok időszertű kérdései (vitaindító előadás)
Dr. Kessler Hubert főhidrológus:
Geológiai tényezők szerepe a barlangklíma kialakulásában |
|----------------------|--|

Dr. Mórik József kandidátus:
Gyógybarlangok levegőhigiénés követelményei

Csomor Mihály tud. oszt. vezető:
Barlangi klimavizsgálatok tapasztalatai ..

Gádoros Miklós kutatómérnök:
Barlangklimamérések speciális műszerproblémái

Szünet

Az előadások vitája

április 19.
9 óra

Az ankét II. része

TÁRSULATI ÉLET

Vezetőségünk március 6-án ülést tartott. Határozatot hozott, javasolja illetékes helyen a Jósvafői Karsztkutató Állomást dr. Papp Ferenc professzorról nevezék el. - Foglalkozott a vezetőség módosított alapszabályunk tervezetének kidolgozásával is. - A vezetőség Gádoros Miklóst titkári minőségben tagjai közé kooptálta. - Tekintettel a megnövekedett titkársági munkára, Társulatunk irodája Székely Kinga személyében függetlenített munkaerővel bővült. - A vezetőség megvitatta a Várbarlang kezelésének ügyét is. -

Az V. Nemzetközi Szpeleológiai Kongresszuson hazánk hivatalos képviselőjével a vezetőség dr. Kessler Hubert társelnököt és dr. Dénes György főtitkárt bízta meg. Megvitatta a következő nemzetközi kongresszus hazánkban való esetleges megrendezésének kérdését. - A Tanácsköztársaság 50 éves évfordulója alkalmából a vezetőség rendkívüli ünnepi közgyűlés összehívását határozta el. - A főtitkár, mint a Barlangi Mentőszolgálat országos vezetője bejelentette, hogy a Mentőszolgálat Budapesti Csoportja április 19-én nyilvános bemutató gyakorlatot tart a Mátyáshegy keleti kőfejtőjében, valamint, hogy megalakult Miskolcon a Barlangi Mentőszolgálat Északmagyarországi Csoportja, Majoros Zsuzsanna geofizikus vezetésével. A vezetőség az új mentőcsoport megalakulását jóváhagyólag tudomásul vette. Mentőszolgálatosaink számára Budapesten és Miskolcon is az Országos Mentőszolgálat szaktanfolyamot indított. - A főtitkár előterjesztésére a vezetőség úgy határozott, hogy az Óbudai Goldberger Sport Egyesület természetjáró szakosztályán belül, Labundi Tihamér vezetésével megszervezett barlangkutató csoport alakulását jóváhagyás végett a Választmány következő ülése elé terjeszti. -

H I R E K

A Gellérthegyi VITUKI Észlelő Állomás alatti aragonitbarlang feltárására és az ott végzendő barlangterápiai kísérletek céljaira a Fővárosi Fürdőigazgatóság 35 m hosszú tárót létesített. Jelenleg a barlang alatti kitöltés eltávolítása folyik. A páratlanul szép képződményekkel borított teremben kb. 28°C hőmérséklet uralkodik.

Árviz a Baradlában

Az ideai hóolvadás különösen nagy áradást okozott karsztvidékeinken, barlangjainkban. A Baradlában az 1955. évi árviz óta nem volt hasonló mennyiségű lezuduló víz, mely csak napok múlva apadt le.

Ujabb eredményes viznyelő-festés az Alsóhegyen

Az esőzés folytán megindult erőteljes hóolvadást felhasználva, 1969. február 22-én reggel 6 órakor, Brandl Vilmos munkatársam közreműködésével, 3 liter tömény nátronlugos fluoreszcein oldattal megfestettem az Alsóhegyen a Bába-völgyi 3. számú viznyelőt.

Ezt a nyelőt korábbi publikációk a Borz-forrás vizgyűjtő területéhez sorolták, de az elmúlt évi földtani térképezésem nyomán ez a feltételezés bizonytalanná vált. Az általam és munkatársaim által megállapított közethatárok a nyelőnek az Acskó-kuthoz tartozását tették valószínűbbé.

A viznyelő megfestése után mind a két említett forrást folyamatosan figyelemmel. A festett víz várakozásomnak megfelelően, a földtani viszonyok által is valószínűsített Acskó-kutban jelent meg 10 óra 30 perckor. A kb. 630 méter légvonal-távolságot a festett víz 4 és fél óra alatt tette meg, óránként tehát 140 métert haladt légvonalban; valószínűsítés utja ennél nyilvánvalóan hosszabb volt.

Ezzel az immár bizonyított karszthidrográfiai összefüggéssel a Borz-forrás vizgyűjtő területe a korábbi feltevéseknél jóval kisebbre korlátozódott, viszont az Acskó-kut és ezzel közvetve a szögligeti Csörgő-forrásé is jelentősen megnövekedett.

A most bizonyított összefüggés kizárni látszik a Bába-völgyi 4. számú viznyelőnek a Borz-forráshoz tartozását is. De hogy ez a viznyelő hová adja le a vizét, azt csak újabb eredményes vizfestés döntheti el.

Dr. Dénes György

Barlangfeltárás a Pilisben

A közelmúlt hetekben a Bp. Vörös Meteor barlangkutatóinak egy csoportja Szenthe István vezetésével a pilisi Kévélyek hegycsoportjába tartozó Ezüst-hegy nagy kőfejtőjében érdekes barlangot tárt fel. A több mint 400 méter hosszú, hévizes eredetű üreg a Pilis-hegység eddig ismert leghosszabb barlangja, amelynek az ad földtani szempontból különös jelentőséget, hogy a 60 métert meghaladó mélységű természetes feltárásban nagyszerűen szemlélhetjük a hegy üledékes kőzeteinek rétegsorát és települését, a felszínen elhelyezkedő oligocén hárshegyi homokkőtől a felső eocén tagokon - budai márgán, bryozoás márgán, nummuliteszes mészkövön - át a felső triász dachsteini mészkőig és dolomitig, s észlelhetjük a tektonikus mozgások irányát és mértékét is. A Pilis újonnan feltárt és földtani szempontból jelentős barlangját a felfedező a magyar barlangkutatás közelmúltban elhunyt kimagasló alakja emlékének megörökítésére Papp Ferenc-barlangnak szeretnék elnevezni.

D. Gy.

Műanyag védősisak a Társulat Titkárságán ismét kapható.

Kiadja: a Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat

Budapest VI., Gorkij fasor 46-48.

Felelős szerkesztők: Csekő Árpád és dr. Dénes György

Felelős kiadó: dr. Hegedűs Gyula